

HUGLEIÐINGAR

Kuldi, KOKS & asparagus

Skjótt er komið á hægsta summarið og kortini vóru fjøllini hvít norðan fyri í morgun og kring landið alt gremja bóndur seg um lítlan gróður, so seyðurin gongur svangur og ger seg inn á teir urtagarðar, har slepst til

JOHAN MORTENSEN

Tað kann tykjast eitt sindur absurd at fara at skriva um grønmeti, men fyrr ella seinni kemur lýðkan og gróður, ta vónina hava vit. Onkur vónaði at globala upphitingin fór at ganga skjótari! Men hóast tað er kalt og norðanættin ikki vil sleppa okkum enn, so grør um gangandi fót og í dag sá eg eina eplaveltu við Dalavegin, har tað var farið at næla. Sera hugaligt. Og rabarbur og kryddurtir sum t.d. bótarturt vaksa væl.

Besta føroyska matstova okkara, KOKS, og kulinariski fylgibólkurin hjá henni hevði herfyri fyriskipað eina forvitnisliga vitjan av kenda danska grønmetismanninum Søren

Wiuff. Søren er eitt slag av guru og ein av høvuðsveitarunum av grønmeti til frægastu matstovurnar í Danmark, fleiri av teimum við Michelin status!

Søren hevur sítt virki á Lammefjorden og er kanska mest kendur fyri sína aspargesframleiðslu, men harumframt hevur hann umleið 150 aðrar grønmetisframleiðslur. Hetta var hansara fyrst vitjan í Føroyum, og var hann sera hugtikin av Sandoyinni og Sandafløtum, sum hann helt líkjast Lammefjorden, t.v.s. gamal havbotnur. Hann metti leysliga, at kanska ein helvt av hansara framleiðslum kundu verðið veltar heima á Sandi, men krevst sjálvandi meiri lívd, »læbæltar« og so regluliga vatning.

Danska grønmetismaðurin Søren Wiuff og Leif Sørensen, kokkur á Koks, hækka støðið

Søren helt, at tað kundi verið áhugavert at sett asparges niður á Sandi og hava vit sostatt bílagt 500 aspargesplantur, sum verða settar niður komandi vár. Eisini hevði Søren nøkur seteplir av slagnum »æggeblomme« við sær. Hetta er gamalt danskt eplaslag. Eplið er lítið og púra runt, ógvuliga vælsnakkandi og sera stórt eftirspurningur er eftir teimum í Danmark. Spannandi verður, hvussu

hesi fara at frukta.

Ætlanin er at Søren kemur aftur í heyst, og fer hann tá at halda ein fyrilestur fyri áhugaðum.

Tað er hugaligt, at tað er komið meira gongd á tosið um grønmeti. ALS hevur leigað vakstrarhúsið í Sandavági til grønmetisframleiðslu og tað ljóðar, at Plantustøðin í Hoydølum eisini fer inn á hetta økið. Nevnast kann at vit innflyta fyri yvir 50 mio. kr. av grønmeti

á hvørjum ári! So her er stórt marknaður at fara eftir. Skulu vit veruliga menna føroyska gastronomiska støði, er neyðugt við fyrsta floks grønmeti. Um vit øll í okkara dagligu matgerð royna at nýta føroyskt grønmeti, eru vit við til at hækka støðið og ta heilsugóðu, dagligu máltíðina. Onki smakkar so væl sum nýggj, føroysk eplir og røtur, sum tú sjálvur hevur velt ella sett niður við abbanum. Men yvirhøvur er alt føroyskt grønmeti sera væl smakkandi orsakað av longu vakstrartíðini.

Mær dámar sera væl átakið við at keypa føroyskt. Latum okkum stuðla alt, sum er føroyskt og vera líka góð við okkara framleiðslur sum íslendingar eru, tó eiga treytir at verða lagdar á vørur, sum skulu bera føroyska logoð, forbrúkarin eigur at vænta og krevja dygd.

Tað verður tosað so nógv um útoyggjar okkara og hvussu hesar skulu lívbjarga sær. Eg vildi mett at nógv meiri fokus skuldi verðið sett á, hvat hesar kunnu framleiða av eplum, gularótum, rótum, o.s.fr. Tað er ongin ivi um, at alt, sum í lýtuni verður velt í Føroyum, kann seljast fyri góðan prís til framleiðaran.

Nevnast kann, at KOKS og Árstova fara at gera sera nógv burtur úr føroyska heystinum.

KJAK

Føroya størsta byggiloyvi!

LEVI MØRK

Formaður í byggi og býarskipanarnevndini hjá Tórshavnar kommunu

Sum formaður í byggi- og býarskipanarnevndini, var tað ein søguligur dagur fyri Tórshavnar

kommunu og Føroyar, at geva loyvið til Føroya størsta byggiloyvið nakrantíð.

Hetta hendi mánakvøldið,

tá ið vit í byggi og býarskipanarnevndini góvu byggiloyvi til skúladepilin í Marknagili, og málið er nú farið til endaliga nevndarviðgerð í ymsu nevndunum hjá býráðnum.

Núverandi Studentaskúlin hevur verið í Hoydølum síðani fyrst í 60-árunum. Nýggi høvuðsbygningurin var tikin í nýtslu í 1965, og hevur stórtstæð staðið óbroyttur líka síðani, hann er í sera vánaligum standi, tí er nú at fegnast um, at hetta megnar skúla byggiloyvið er um at vera klárt.

Hetta fer sjálvsagt at skapa nógv arbeiði og trivnað við sær. Somuleiðis er hetta stigið alneyðugt og uppá tíðina at byrja verður.

Sambært Landsverk er figgjarkarmurin 391 mió.

kr. (uttan innbúgv) skúlin verður 19.000 fermetrar til stóddar og fer at hýsa 1.300 næmingum.

Sum er hevur Mentamálaráðið esini fingið byggiloyvið frá Tórshavnar kommunu,

at seta fyribilslonir upp til skúlastovur, sum skulu takast niður aftur, tá ið nýggi skúlin á Marknagili verður vantandi liðugur í 2016.